

Observații și propuneri referitoare la Programul Operațional Capital Uman (POCU) Versiunea II - aprilie 2014

Considerente generale

POCU aprilie este al doilea draft după cel publicat pe site-ul MFE în luna Martie (draft 1).

Fata de draftul publicat în luna martie, care are 62 de pagini, draftul 2 este mult mai detaliat, având 182 de pagini și conține câteva elemente noi/modificări importante.

Principalele elemente de noutate sunt:

- Introducerea a 2 axe prioritare noi (AP 5 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității și AP 7 Instrumente Financiare), în total 8, fata de varianta anterioară unde erau 6.
- Definirea și detalierea indicatorilor pe axe prioritare.
- Definirea și detalierea anumitor aspecte/sectiuni. De exemplu:
Ghid Martie: Obiectiv Specific - Asigurarea faptului că tinerii (cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani) din regiunile Centru, Sud-Est și Sud Muntenia fie au un loc de muncă, fie urmează o formă de educație sau de formare (reconversie) profesională (la patru luni după părăsirea școlii sau a sistemului de învățământ terțiar)
Ghid Aprilie: Obiectiv Specific: Asigurarea faptului că tinerii (cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani) cu rezidența în regiunile Centru, Sud-Est și Sud Muntenia primesc fie o ofertă de calitate pentru ocuparea unui loc de muncă, fie urmează o formă de educație sau de formare (reconversie) profesională în decurs de patru luni de la înregistrarea la Serviciul Public de Ocupare (ANOFM) sau la centrele de garanție pentru tineri
- Deși documentul este destul de detaliat fata de varianta anterioară, totuși nu conține anumite elemente importante, ceea ce face greu de evaluat impactul activităților și contribuția acestora la realizarea obiectivelor. Elemente importante care lipsesc sunt: alocările financiare pe tipuri de proiecte sau macar la nivel de AP, tipuri de beneficiari eligibili, valori minime de atins pentru indicatori;
- Majoritatea tabelor sunt necompletate și există încă foarte multe necorelări.

Observații și recomandări generale

- 1. Modalitatea de prioritizare a tipurilor de proiecte în funcție de contribuția la realizarea obiectivelor tematice**

Conform draftului POCU, obiectivele tematice la care contribuie acesta sunt:

- Obiectivul tematic nr. 8 - Promovarea unor locuri de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității lucrătorilor (AP 1 - 3)
- Obiectivul tematic nr. 9 - Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare (AP 4 - 5)

- Obiectiv tematic nr. 10 - Efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării și al formării profesionale în vederea dobândirii de competențe și a învățării pe tot parcursul vieții (AP 6)

La momentul de fata, desi axele 1, 2, 3 si 6 trebuie sa raspunda acestor obiective, respectiv 8 si 10, foarte multe din masurile propuse se refera in special la persoane vulnerabile si economie sociala, adica obiectivul 9 si mai putin la actiuni de sprijin general a cresterii competentelor angajatilor si sprijinirea mobilitatii (subliniem in Tabelul de mai jos referintele la acestea). Este o abordare destul de restrictiva si limitativa pentru celelalte categorii de persoane vizate de POCU.

Subliniem ca fiind deosebit de important pentru piata muncii ca prioritatile de investitii si exemplele de proiecte identificate sa nu puna accent prioritar pe aspectele de economie sociala si anumite grupuri vulnerabile ci, in egala masura, sa vizeze si alte prioritati esentiale care tin de:

- Adaptabilitate si cresterea nivelului de competente al angajatilor prin cursuri de formare continua (calificarea/recalificarea/ perfectionare/specializarea angajatilor in domenii cu potential si valoare adaugata in economie), sau TIC si noi tehnologii;
- Investitii in zona de sanatate si securitate la locul de munca (formare, informare etc);
- Dezvoltarea invatamantului profesional si tehnic de calitate prin parteneriate intre angajatori si scoli profesionale (un exemplu fiind sistemul Dual din Germania, implementat deja cu succes in cateva scoli din Romania la initiativa unor companii private);
- Definirea programelor de invatare/formare in functie de nevoile reale ale angajatorilor: adica angajatorii sa fie implicati si in proiectele de formare profesionala.
- Promovarea mobilitatii angajatilor, inclusiv prin sprijin financiar acordat acestora pentru relocare in regiuni unde exista cerere de forta de munca.
- Includerea de scheme de ajutor de stat, sub forma de proiecte integrate pentru companii care sa vizeze angajarea anumitor categorii de persoane (tineri, someri de lunga durata, persoane cu dizabilitati etc) dar si programe de formare pentru acestia, definite in functie de nevoile reale ale angajatorilor

2. **Pentru masurile din zona de economie sociala, si nu numai, subliniem ca fiind relevante si investitii in consultanta si formare antreprenoriala** pentru sprijinirea persoanelor care sunt incurajate sa infiinteze noi intreprinderi – in special tineri si someri; de cele mai multe ori încurajarea acestora să deschidă noi companii nu are un efect pozitiv pe termen lung deoarece in lipsa unui concept integrat, companiile create nu sunt competitive, nu răspund cerințelor de piață, antreprenorii nu au suficientă experiență, cunostinte sau pregatirea necesara si presiunile financiare sunt foarte ridicate pentru aceste categorii de intreprinzatori.

3. **Instrumente financiare.** Este un element de noutate introducerea in POCU a unei Axe Prioritare dedicata pe tema Instrumente financiare, desi se poate considera a fi un mecanism aplicabil in orice axa prioritara, deci la nivel orizontal. Se descrie totusi destul de vag modul de implementare a acestor instrumente si, din nou, mare parte din ele fac referire la economie sociala sau persoane vulnerabile. Recomandam discutii si consultari si cu mediul bancar pentru gasirea unor metode optime de implementare/aplicare.

Prezentăm mai jos un tabel centralizat cu Axele prioritare versus obiective și indicatori, precum și o detaliere a priorităților de investiții pe AP7 – Instrumente financiare, informații extrase din Draft POCU. Am subliniat în tabel referirile la persoanele vulnerabile sau economie socială.

Axa Prioritară/obiective	Indicatori de rezultat
<p>AP 1: Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”</p> <p>Asigurarea faptului că tinerii (cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani) cu rezidență în regiunile Centru, Sud-Est și Sud Muntenia primesc fie o ofertă de calitate pentru ocuparea unui loc de muncă, fie urmează o formă de educație sau de formare (reconversie) profesională în decurs de patru luni de la înregistrarea la Serviciul Public de Ocupare (ANOFM) sau la centrele de garanție pentru tineri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane care primesc oferte de participare la programe de educație continuă, de formare în vederea obținerii unei diplome, de ucenicie sau de stagiu în termen de șase luni de la încetarea calității de participant • Persoane care obțin un loc de muncă în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant • Persoane care încep o activitate independentă în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant
<p>AP 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs</p> <p>Asigurarea faptului că tinerii (cu vârsta cuprinsă între 16 și 25 de ani) cu rezidență în regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia fie urmează o formă de educație sau de formare (reconversie) profesională în decurs de patru luni de la înregistrarea la Serviciul Public de Ocupare (ANOFM) sau la centrele de garanție pentru tineri</p> <p>Asigurarea unor instrumente și sisteme eficiente de implementare a intervențiilor pentru tinerii NEETs la nivelul întregii țări</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane care urmează studii/cursuri de calificare la încetarea calității de participant* • Persoane care dobândesc o calificare la încetarea calității de participant* • Persoane care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant* • Persoane care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, în termen de șase luni de la încetarea calității de participant • Persoane care primesc oferte de participare la programe de educație continuă, de formare în vederea obținerii unei diplome, de ucenicie sau de stagiu în termen de șase luni de la încetarea calității de participant* • Persoane care obțin un loc de muncă în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant* • Persoane care încep o activitate independentă în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant* • Sisteme funcționale de implementare a intervențiilor pentru tinerii NEETs la nivelul întregii țări
<p>AP 3: Locuri de muncă pentru toți</p> <p>Îmbunătățirea participării pe piața muncii a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, vizând în special șomerii pe termen lung, persoanele inactive, lucrătorii în vârstă (55-64 ani), persoanele de etnie romă, persoanele cu dizabilități și alte grupuri vulnerabile, persoanele din mediul rural.</p> <p>Încurajarea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi, cu accent special pe zonele deficitare, mai slab dezvoltate</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant • Persoane a căror situație pe piața forțelor de muncă s-a îmbunătățit în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant • Participanți cu vârsta peste 54 de ani care au un loc de muncă, în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant • Persoane dezavantajate care au un loc de muncă, inclusiv care desfășoară o activitate independentă în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant • Densitatea întreprinderilor la nivel regional • Număr de întreprinderi nou create

<p>Consolidarea capacității instituțiilor pieței forței de muncă de a oferi servicii de înaltă calitate, adaptate nevoilor pieței muncii și accesibile tuturor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de întreprinderi nou-create active, la 1 an de la înființare • Număr de angajați ai instituțiilor care absolv cursurile de formare cu certificat de absolvire • Grad crescut de satisfacție a angajatorilor și participanților pe piața muncii privind serviciile oferite de autorități¹
<p>AP 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei Promovarea incluziunii active și reducerea incidenței sărăciei în rândul minorității romă și a altor persoane, grupuri, comunități dezavantajate din zonele urbane și rurale</p> <p>Dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social</p> <p>Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență medicală și sociale, precum și la servicii sociale de interes general, caracterizate de costuri moderate și de calitate, prin promovarea tranziției către servicii integrate la nivelul comunității</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane defavorizate angajate în căutarea unui loc de muncă, în educație/formare, în dobândirea unei calificări, care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant** • Persoane dezavantajate care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant** • Rata sărăciei și excluziunii sociale în comunitățile de romi asistate • Rata sărăciei și excluziunii sociale în alte comunități dezavantajate asistate • Număr întreprinderi sociale nou create • Număr de persoane vulnerabile integrate activ în viața economică și socială • Număr de persoane care beneficiază de servicii de asistență medicală și sociale de calitate la nivelul comunității • Număr de servicii integrate oferite la nivelul comunității
<p>AP 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</p> <p>Promovarea incluziunii active și reducerea clivajului de dezvoltare față de minoritatea romă și alte comunități dezavantajate din mediul urban și rural</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Persoane defavorizate angajate în căutarea unui loc de muncă, în educație/formare, în dobândirea unei calificări, care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant** • Persoane dezavantajate care au un loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, în termen de 6 luni de la încetarea calității de participant** • Rata sărăciei și excluziunii sociale în comunitățile de romi asistate • Rata sărăciei și excluziunii sociale în alte comunități dezavantajate asistate
<p>AP 6: Educație și competențe</p> <p>Îmbunătățirea accesului și nivelului de participare la programe de educație a copiilor preșcolari și la învățământ primar și secundar de calitate</p> <p>Creșterea ratei de retenție școlară în educația și formarea profesională inițială și creșterea participării la educație a grupurilor expuse riscului excluziunii</p> <p>Îmbunătățirea calității și eficienței învățământului terțiar, precum și a accesului și a ratelor de participare la studiile de nivel terțiar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rezultate la evaluările PISA • Rata abandonului școlar pentru educația primară și secundară • Număr de absolvenți de studii universitare • Număr persoane 30-34 de ani cu studii superioare • Rata de ocupare a absolvenților de studii superioare • Rata de participare la IPT

¹ Calitatea serviciilor va fi evaluată pe baza sondajelor în rândul populației și a grupului vizat

Îmbunătățirea relevanței dintre sistemul de educație și formare profesională și nevoile pieței muncii	
AP 7: Instrumente Financiare Creșterea ratei de absorbție la nivelul POCU prin crearea și operaționalizare de instrumente financiare care să asigure imlementarea eficientă și eficace a intervențiilor prevăzute	<ul style="list-style-type: none"> • Rată de absorbție a fondurilor FSE crescută la nivelul întregului PO
AP 8: Asistență Tehnică Îmbunătățirea capacității AM, OI și a beneficiarilor PO CU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace programul operațional	<ul style="list-style-type: none"> • Număr de angajați ai instituțiilor care absolv cursurile de formare cu certificat de absolvire • Rata de absorbție a fondurilor FSE prin POCU

Axa prioritară 7: Instrumente financiare - extras

Prioritatea de investiții (i) accesul la locuri de muncă pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele inactive, inclusiv pentru șomerii de lungă durată și pentru persoanele cu șanse mici de angajare, inclusiv prin inițiative locale de angajare și sprijin pentru mobilitatea forței de muncă; Pentru implementarea acestei priorități de investiții se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare în manieră integrată, de pachete incluzând:

- alocații financiare nerambursabile de mici dimensiuni
- garanții pentru creditele contractate în vederea realizării planurilor de afaceri consiliere, instruire și sprijin

Prioritatea de investiții (iii) activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare; Pentru implementarea acestei priorități de investiții se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare în manieră integrată, de pachete incluzând:

- alocații financiare nerambursabile de mici dimensiuni
- garanții pentru creditele contractate în vederea realizării planurilor de afaceri
- consiliere, instruire și sprijin

Alternativ, se poate lua în considerare implementarea unei scheme de micro-creditare.

Prioritate de investiții (v) promovarea antreprenoriatului social și a integrării profesionale în întreprinderile sociale și promovarea economiei sociale și solidarare pentru a facilita accesul la locuri de muncă; Propunem dezvoltarea unei scheme de sprijin (pachet de tipuri de sprijin):

- Acordarea unei finanțări nerambursabile (grant) - reprezentând 100%, dar nu mai mult de 100.000 euro echivalentul în lei, din valoarea totală a cheltuielilor eligibile aferente planului de afaceri, pentru care face dovada surselor de cofinanțare
- Garanții pentru creditele contractate de entitățile de economie socială în vederea realizării planurilor de afaceri acceptate, până la cel mult 80% din valoarea creditului solicitat, în limita sumei de 500.000 euro, echivalentul în lei;
- Scutirea de la plata contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajatori
- Consiliere, instruire și sprijin

Având în vedere noile prevederi ale Legii nr. 346/2004, prin care ONG-urile, cooperativele și societățile agricole care desfășoară activități economice sunt recunoscute ca întreprinderi mici și mijlocii, această schemă de finanțare ar putea include aceste entități.

Modalitatea efectivă de implementare, organizațiile eligibile, precum și mecanismele /entitățile propriu-zise urmează a fi stabilite prin evaluarea ex-ante.